

بنویسیم	...	نحویسیم	بنویسیم	...	نحویسیم	بنویسیم	...	نحویسیم
به ازای	←	بازای	قشارها	←	افشار	آزمایش‌ها	←	آزمایشات
بازده	←	بازدهی	لاقل	←	اقلًا	آگوست	←	آگوست
بازرسان	←	بازرسین	دست‌کم	←	اكثرًا	آن‌جا	←	آن‌جا
باتری	←	باطری	غالباً	←	غالباً	آنچه	←	آنچه
باتلاق	←	باتلاق	بیش‌تر	←	بیش‌تر	آنقدر	←	آنقدر
باغها	←	باغات				آنگاه	←	آنگاه
به تدریج	←	به تدریج				آئین	←	آئین
به جای ...	←	به جای ...				آئینه، آینه	←	آئینه
به جز	←	جز				ابتدا	←	ابتدا
به خاطر ...	←	بخاطر ...				ابزارها	←	ابزارها
به خصوص	←	به خصوص				اثاثیه	←	اثاثیه
به خوبی	←	به خوبی				اثرات	←	اثرات
به دست	←	بدست						
به دقت	←	بدقت						
به دلیل ...	←	بدلیل ...						
علیه	←	بر علیه						
بر ضد	←							
برآمد	←	برآمد [اسم]						
برآورده	←	برآورد [اسم]						
برايند	←	برايند [اسم]						
به راحتی	←	براحتی						
براساس ...	←	براساس ...						
برهه	←	برهه از زمان						
به زودی	←	بزودی						
به سادگی	←	بسادگی						
به سرعت	←	بسرعت						
به سهولت	←	بسهولت						
به صورت ...	←	صورت ...						
به طور ...	←	بطور ...						
بطیء	←	بطیء						
بعد از ظهر	←	بعد از ظهر						
به عنوان ...	←	عنوان ...						
بقا	←	بقاء						
به کار بردن	←	بکار بردن						
بی‌درنگ	←	بلادرنگ						
بلیت	←	بلیط						
بنا بر این	←	بنابراین						
بندرها	←	بنادر						
به وجود	←	بوجود						
به ویژه	←	بویژه						
بها	←	بهاء						
بهبود	←	بهبودی						

الف مقصوره در واژه‌های برگرفته از زبان عربی، معمولاً به صورت «ا» نوشته می‌شود. (این قاعده در مورد عبارت‌های عربی صدق نمی‌کند.)

اسماعیل	←	مستثنی	←	مستثنا
صغری	←	مصلی	←	اعلا
کبری	←	معنی	←	معنا
طها	←	متوفی	←	اما
الله	←	الاوه	←	اما
حتی	←	امضا	←	املا
		انشاء	←	اجرا
		انشاء...	←	اجزاء
		انقضاض	←	احوال
		اوائل	←	ارایه
		اولیاء	←	استادان
		ایدآل	←	اسپانیولی

آند [فعل] به واژه‌ی پیش از خود نمی‌چسبد.

عبارت‌اند	←	انشا	←	استثناء
متفاوت‌اند	←	انشاء...	←	استعفای دادن
مساوی‌اند	←	انقضاض	←	اسهام
		اوائل	←	اطلاق
		اولیاء	←	اتو
		ایدآل	←	عرب‌ها
		ایدئال	←	اعزام
		ایدوست	←	اعضای
		ایده‌آل	←	اقتضاء
		اینجا	←	آنچه
		اینک	←	آن‌جا
		این‌کار	←	آن‌که
		بآرامی	←	آن‌که
		بآسانی	←	آن‌که
		با وجود	←	آن‌که

مات [عالمت جمع عربی] را تا حد امکان نباید مورد استفاده قرار داد.

جلسات	←	جلسه‌ها
نشریات	←	نشریه‌ها
مقالات	←	مقاله‌ها

است در متن‌های علمی و تخصصی، به صورت مخفف (ست) نوشته نمی‌شود. در متن‌های دیگر، حذف «ا» از فعل «است»، فقط در صورتی مجاز است که واژه‌ی پیش از آن مختوم به مصوّت «ا» (A) یا «و» (و) باشد؛ اما در بقیه‌ی موارد، مجاز نیست.

(استثنای چیست، کیست، نیست)	←	آن است
این است	←	این است
عبارت است	←	عبارت است

استثناء	←	استثنای کردن
اعزام	←	سهام (سهم‌ها)
اعضای	←	اتاق
اقضای	←	اتو
آنچه	←	عرب‌ها
آن‌که	←	اعزام
آن‌که	←	اعضای
آن‌که	←	اقضای

بنویسیم	...	نحویسیم	بنویسیم	...	نحویسیم	بنویسیم	...	نحویسیم
زغال	←	ذغال	چشم به راه	←	چشم برآه	بیجوه	←	به عنوان
ذی حساب	←	ذیحساب	چه طور	←	چه قدر	...	بهتر است	به کار برد
ذی ربط	←	ذیربط	چکار	←	چنانچه	...	...	نشود.
مربوط	←		چگونه	←	حاصل ضرب	...	[وند]	جدا از واژه‌ی پس از خود نوشته
ذی قیمت	←		حاصل ضرب	←	حد اقل	...	(بی)	در واژه‌ای نظری «بیمار، بیرون،
ارزشمند	←		حد اقل	←	حد اکثر	...	بینا، «وند» نیست و نباید جدا نوشته	بدون).
ذی نفع	←		حد اکثر	←		...		
رئالیست	←					بیجا	←	بیجا
[را [شانه‌ی مفعول] جدا از واژه‌ی پیش از خود نوشته می‌شود. (استثناء: مرا)			خانه در اینجا نمونه‌ای برای بیان قاعده‌هایی کلی درباره واژه‌های مختوم به مصوّت (ه، ه) است:			بیچاره	←	بیچاره
این را	←	اینرا	خانه‌گی	←	خانه‌ای	بیخود	←	بیخود
آن را	←	آنرا	خانه‌یی، خانه‌یی	←	خانه‌ام	بیراه	←	بیراه
تورا	←	ترا	خانه‌ات	←	خانه‌اش	بیکار	←	بیکار
رجا	←	رجاء	خانه‌ش	←	خانه‌مان	بیمورد	←	بیمورد
نفوذ	←	رسوخ	خانه‌امان، خانه‌ی مان	←	خانه‌تان	بینهایت	←	بینهایت
روانشناس	←	روانشناس	خانه‌ی امان، خانه‌ی شان	←	خانه‌شان	بینوا	←	بینوا
روبه راه	←	روبراه	خدمتگزار	←	خدمتگزار	بیهوده	←	بیهوده
روبه رو	←	روبورو	خواربار	←	خواروبار	پائیز	←	پائیز
رؤسا	←	روسما	لطفاً	←	خواهشًا	پائین	←	پائین
رؤیا	←	رویا	خود به خود	←	خود به خود	پیشنهادها	←	پیشنهادها
رهاوید	←	رهآورد	داود	←	داود	تئاتر	←	تئاتر
رهی معیری	←	رهی معیری	داوطلبان	←	داوطلبان	تاکنون	←	تا کنون
رئیس	←	رییس	بر اثر ...	←	در اثر ...	تر	...	تر
رئوس	←	رؤوس	در ارتباط با	←	در ارتباط با	ترین	...	ترین
رثوف	←	رؤوف	در مورد	←	در مورد	عالم	...	عالم
زمانبندی	←	زمانبندی	درآمد [اسم]	←	درآمد [اسم]	صفتِ تقاضیلی و عالی	...	صفتِ تقاضیلی و عالی
ساز و کار بهتر است مورد استفاده قرار نگیرد.			در	←	در	از واژه	...	از واژه
ساعت ۹:۳۰	←	ساعت ۹/۳۰	در باره‌ی	←	در باره‌ی	پیش از خود نوشته می‌شوند.	...	پیش از خود نوشته می‌شوند.
ساماندهی	←	ساماندهی	در صورتی که	←	در صورتی که	(استثنای بهتر، بهترین)	...	(استثنای بهتر، بهترین)
سربره راه	←	سربراه	درونيابی	←	درونيابی	مهمنتر	←	مهمنتر
سربه زیر	←	سربزیر	دست کم	←	دست کم	بزرگتر	←	بزرگتر
سربه سر	←	سربسه	دکتر فاطمی	←	دکتر فاطمی	بیشتر	←	بیشتر
سربه هوا	←	سربهوا	دلایل	←	دلایل	کمتر	←	کمتر
سفرارش‌ها	←	سفرارشات	ثانیاً	←	ثانیاً	توانایی	←	توانایی
سؤال	←	سؤال	دوم	←	دوم	جابجا	←	جابجا
ثالثاً	←	سوماً	دهات	←	دهات	جرئت	←	جرئت
سوم	←		دوستانه	←	دوستانه	جزئی	←	جزئی
سؤال	←	سئوال	دهاتی	←	دهاتی	جستجو	←	جستجو
شکرگزار	←	شکرگزار	دیوان عالی	←	دیوان عالی	جمع مکسر عربی را تا حد امکان نباید مورد استفاده قرار داد.	...	جمع مکسر عربی را تا حد امکان نباید مورد استفاده قرار داد.
شورای عالی	←	شورایعالی				رئیسان	←	رئیسان
						وکیلان	←	وکیلان
						مأخذها	←	مأخذها
						جناب عالی	←	جناب عالی
						جوائز	←	جوائز
						ژوئیه	←	ژوئیه
						جلوای	←	جلوای

بنویسیم	...	بنویسیم	...	بنویسیم	...	بنویسیم	...	بنویسیم
مؤسس	←	مؤسس	←	کسره‌ی اضافه یا وصف اگر پس از یکی از مصوّت‌های «ا» (A)، «و» (u)، «ه» (h) بیاید، تبدیل به «ی» می‌شود.	←	شئون	←	شئون
مؤلف	←	مؤلف	←	بین نام و نام خانوادگی، کسره‌ی اضافه نمی‌آید؛ هرچند در گفتار، تلفظ شود.	←	چشم‌پوشی	←	صرف‌نظر
می‌شود	←	می‌شود	←	خانه‌ی او	←	تالش	←	طالش
می‌باشد تا حد امکان نباید مورد استفاده قرار گیرد.	←	می‌باشد تا حد امکان نباید مورد استفاده قرار گیرد.	←	پژوهشکده‌ی آمار	←	تپیدن	←	طپیدن
نابهنجار	←	نابهنجار	←	که [حرف دیط] جدا از واژه‌های مجاور خود نوشته می‌شود.	←	تهماسب	←	طهماسب
بهناچار	←	ناچاراً	←	(استثنای بلکه)	←	توس	←	طوس
نهنها	←	نهنها	←	در حالی که	←	عدم وجود	←	عدم وجود
نشأت	←	نشأت	←	اینکه	←	علاقومند	←	علاقومند
نظرها	←	نظرات	←	آنکه	←	علاقه‌مند	←	علاقه‌مند
نگهداشتن	←	نقطه‌نظر	←	چنانکه	←	علاقه	←	علاقه
نمازگزار	←	نمایگار	←	گاهی	←	علیحده	←	علیحده
نمراه‌ها	←	نمراه	←	گرامی	←	علیرغم	←	علیرغم
سون [علامتِ جمع عربی] را به هیچ وجه نباید مورد استفاده قرار داد.	←	روحانیون	←	گرایشات	←	با وجود	←	با وجود
ها [علامتِ جمع] جدا از واژه‌ی پیش از خود نوشته می‌شود.	←	کتابها	←	گرداوری	←	علی‌هذا	←	علی‌هذا
کتابها	←	خانه‌ها	←	گردهمایی	←	با این حال	←	با این حال
خانه‌ها	←	اینها	←	گزارشات	←	عمل کرد [اسم]	←	عمل کرد [اسم]
آنها	←	آنها	←	گفتگو	←	عنقریب	←	عنقریب
هر قدر	←	هرگاه	←	لوازم تحریر	←	به‌زودی	←	به‌زودی
هرگاه	←	هزینه و درامد	←	لوازم افوار	←	غائب	←	غائب
درامد و هزینه	←	هم‌آهنگ	←	ماهانه	←	غلطیدن	←	غلطیدن
هم‌آهنگ	←	هم‌آورد	←	مبدأ	←	غیرقابل قبول	←	غیرقابل قبول
هم‌آورد	←	همانجا	←	مدلبندی	←	غیر ممکن	←	غیر ممکن
همانجا	←	همبستگی	←	مدلسازی	←	فرایند	←	فرایند
همبستگی	←	همچنان	←	مراسمه	←	فرمان	←	فرمان
همچنان	←	همچنین	←	مربوط	←	فرمانداری کل	←	فرمانداری کل
همچنین	←	همچون	←	مرکز آمار ایران	←	فرمایشات	←	فرمایشات
همچون	←	همدل	←	مرؤوس	←	فرمائید	←	فرمائید
همدل	←	هم دل	←	مسئله	←	فن‌آوری	←	فن‌آوری
همدیگر	←	هم دیگر	←	مسئول	←	فواید	←	فواید
همراه	←	همراه	←	معذالک	←	قانون‌گذار	←	قانون‌گذار
همزمان	←	همزمان	←	مفید	←	کارآ	←	کارآ
همسايه	←	همسايه	←	ملغا	←	کارآمد	←	کارآمد
کتاب در اینجا نمونه‌ای برای بیان قاعده‌هایی کلی در باره‌ی واژه‌های مشابه است:								
كتاب ام	←	كتابات (=كتاب تو)	←	كتاب اش	←	كتاب ايش	←	كتاب ايش
كتابات	←	كتابات	←	كتاب مان	←	كتاب مان	←	كتاب مان
كتابش	←	كتابش	←	كتاباتان	←	كتاباتان	←	كتاباتان
كتاب مان	←	كتاب مان	←	كتابشان	←	كتابشان	←	كتابشان

بنویسیم	...	بنویسیم	بنویسیم	...	بنویسیم	بنویسیم	...	بنویسیم
مالکان	←	مالکین	سین [علامتِ جمع عربی] را تا حد امکان			همشهری	←	همشهری
مسئولان	←	مسئولین	نباید مورد استفاده قرار داد.			همکار	←	همکار
مشاوران	←	مشاورین	حاضران ← حاضرین			هیچکس	←	هیچکس
معاونان	←	معاونین	سارقان ← سارقین			هیئت	←	هیئت
معتادان	←	معتادین	شاغلان ← شاغلین			یک بار	←	یکبار
هیدروژن	←	هیدروژن	عابران ← عابرین			یک روز	←	یکروز
«...»	←	"..."	غاییان ← غایبین			یک سال	←	یکسال